

Weronika Dopierała-Kalińska

Informacja w internecie. Zawartość polskich mediów informacyjnych online w kontekście oddziaływania nowych technologii

Streszczenie rozprawy doktorskiej

PL

Rozprawa doktorska Weroniki Dopierały-Kalińskiej zatytułowana „Informacja w internecie: zawartość polskich mediów informacyjnych online w kontekście oddziaływania nowych technologii” stanowi analizę wpływu nowych technologii na polskie media online. Praca została napisana pod kierunkiem prof. UAM dr. hab. Szymona Ossowskiego na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, w Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych, Wydziale Nauk Politycznych i Dziennikarstwa, w dyscyplinie nauk o komunikacji społecznej i mediach.

Głównym celem rozprawy jest określenie charakteru relacji pomiędzy technologią, społeczeństwem i informacją w mediach online w odniesieniu do teorii determinizmu technologicznego i koncepcji konstruktywizmu społecznego. W szczególności celami dysertacji jest (1) ustalenie wzajemnych relacji pomiędzy procesami przetwarzania, przekazywania i produkcji informacji w mediach online; (2) wskazanie zakresów, w których nowe technologie determinują poszczególne etapy procesu produkcji informacji, oraz tych, które ulegają wpływom konstruktów społecznych; (3) zidentyfikowanie wewnętrznych różnic pomiędzy różnymi typami mediów online, wynikających z oddziaływania technologii, w obszarze skali produkcji i częstotliwości implementacji interaktywnych elementów w publikacjach i określenie ich przyczyn. Pozwoli to na określenie oddziaływania technologii na media online. Autorka opiera się na dwóch kluczowych teoriach: determinizmu technologicznego oraz konstruktywizmu społecznego. Teorie te są niezbędne do zrozumienia relacji między technologią, społeczeństwem a mediami.

Praca składa się z pięciu rozdziałów, które systematycznie omawiają różne aspekty wpływu technologii na media online. Pierwszy rozdział koncentruje się na statusie komunikowania masowego w nowych mediach, kategorii informacji w mediach oraz relacjach między technologią a społeczeństwem. Autorka analizuje, jak technologie komunikacyjne kształtują społeczeństwo oraz jakie są teoretyczne debaty na temat determinizmu technologicznego i konstruktywizmu społecznego. Przywołuje klasyczne teorie i badania, które pokazują, jak każde znaczące postępy technologiczne w dziedzinie komunikacji, od wynalezienia druku po rozwój internetu, wpływały na społeczeństwo.

Drugi rozdział analizuje przetwarzanie i przekazywanie informacji w kontekście konwergencji mediów. Autorka bada, jak internet jako cyfrowe środowisko wpływa na dystrybucję i dyfuzję zawartości medialnej, jakie są mechanizmy przetwarzania informacji oraz jak konwergencja medialna łączy różnorodne struktury medialne, co prowadzi do integracji różnych form przekazu.

W trzecim rozdziale omówiono produkcję i kanał przekazu informacji, w tym ewolucję technologii i dziennikarstwa, definicję współczesnego dziennikarstwa oraz charakterystykę portali informacyjnych, takich jak Wirtualna Polska, Onet, Interia, Rzeczpospolita, TVN24 i RMF24. Autorka analizuje, jak nowe technologie wpływają na procesy produkcji informacji, jak zmienia się definicja i zakres współczesnego dziennikarstwa oraz jakie są cechy charakterystyczne polskich portali informacyjnych. Szczególną uwagę poświęcono interaktywności tych portali oraz roli dziennikarzy w tworzeniu treści medialnych.

Czwarty rozdział zawiera diagnozę zawartości polskich portali informacyjnych, skupiając się na analizie skali produkcji informacji, interaktywności w publikacjach oraz wnioskach z tych analiz. Autorka przeprowadziła analizę zawartości, aby zbadać, jak polskie media informacyjne online produkują i dystrybuują informacje. Analiza statystyczna pozwoliła na zidentyfikowanie poziomu interaktywności w publikacjach oraz określenie, jakie technologie są wykorzystywane do zwiększania interaktywności treści.

Piąty rozdział poświęcony jest dziennikarstwu w środowisku cyfrowym, w tym metodologii badań indywidualnych wywiadów pogłębionych, znaczeniu nowych technologii w dziennikarstwie oraz standardom i kompetencjom w mediach online. Autorka przeprowadziła wywiady z redaktorami i redaktorkami polskich mediów online, aby zbadać ich opinie na temat wpływu nowych technologii na dziennikarstwo. Badania te pozwoliły na określenie standardów i kompetencji niezbędnych w dziennikarstwie online oraz na zidentyfikowanie wyzwań i możliwości, jakie niosą ze sobą nowe technologie.

Metodologia pracy opiera się na podejściu mieszanym, łączącym metody ilościowe i jakościowe. Wykorzystano analizę zawartości, wywiady pogłębione oraz *desk research*. Triangulacja teorii i metod badawczych pozwala na kompleksowe zbadanie wpływu technologii na media online. Praca pokazuje, że technologie informacyjne mają znaczący wpływ na sposób funkcjonowania mediów, ale jednocześnie są kształtowane przez społeczne konteksty i interakcje. Procesy produkcji informacji są złożone i obejmują etapy od generowania pomysłów po publikację, z technologią odgrywającą kluczową rolę na każdym z tych etapów. Nowe technologie wprowadziły interaktywność jako kluczowy element komunikacji medialnej, co zmienia tradycyjne modele komunikacji jednostronnej na

wielostronne procesy wymiany informacji. W obliczu rozwoju nowych technologii, ważne jest rozwijanie kompetencji medialnych w społeczeństwie, aby móc efektywnie korzystać z mediów i zrozumieć ich wpływ.

Rozprawa dostarcza wniosków na temat wpływu technologii na media online w Polsce. Zrozumienie tych relacji jest kluczowe dla przyszłego rozwoju mediów i edukacji medialnej, co może wspierać odpowiedzialne i świadome korzystanie z mediów w społeczeństwie. Praca zawiera również obszerną bibliografię, obejmującą zarówno klasyczne pozycje z zakresu teorii mediów i technologii, jak i najnowsze badania dotyczące mediów online.